

Sygn. akt III UK 231/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o rentę socjalną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawczynie A. P. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 lutego 2017 r., w którym to, w oparciu o opinię biegłego lekarza specjalisty z zakresu neurologii, stwierdzono, że wnioskodawczynie nie spełnia obligatoryjnego warunku niezbędnego do przyznania prawa do renty socjalnej, jakim jest całkowita niezdolność do pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w aktualnym stanie zdrowia wnioskodawczynie mimo, że nie jest zdolna do wykonywania pracy na wysokości, przy maszynach w ruchu, urządzeniach pod napięciem, pracy w porze nocnej oraz na jednoosobowym stanowisku pracy, to nie ma podstaw do uznania jej za całkowicie niezdolną do pracy na otwartym rynku pracy.

Skargę kasacyjną oparto na:

– naruszeniu prawa materialnego: art. 6 ust. 2 pkt 1a, art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalno-rentowej poprzez wadliwe przyjęcie, że zebrany w sprawie materiał jednoznacznie wykazuje, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolna do podjęcia zatrudnienia.

– naruszeniu przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 398 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez:

a. brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, nieprawidłową ocenę oraz sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego;

b. przekroczenie granic swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na przyjęciu za wiarygodną opinię wydaną przez lekarza jednej specjalizacji i ocena jej stanu zdrowia pomija fakt uszczerbku neurochirurgicznego, ortopedycznego, okulistycznego i to wiąże się z leczeniem w innych Poradniach Specjalistycznych, a schorzenia te uniemożliwiają normalne funkcjonowanie wnioskodawczyni, a nie były wzięte pod uwagę przy wyrokowaniu zarówno przez Sąd Okręgowy w K. jak i Sąd Apelacyjny w [...];

c. skoncentrowanie się jedynie na stanie jej zdrowia po operacji torbieli podpajęczynówki płata skroniowego lewego i stwierdzonej epilepsji poza przeciwwskazaniami do pracy na wysokości, przy maszynach w ruchu i pod napięciem i pracy porą nocną oraz na jednoosobowym stanowisku pracy to nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy;

d. nie wyjaśnienie w sposób jasny i logiczny motywów przyjętego rozstrzygnięcia opartego na częściowej analizie materiału dowodowego;

e. braku wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów materiału dowodowego w postaci analizy dokumentacji medycznej schorzeń medycznych z jakimi się boryka wnioskodawczyni a są to: epilepsja, wada kręgosłupa, bóle głowy, wada wzroku, alergia które w połączeniu ze schorzeniem głównym neurologicznym nie pozwalają jej normalnie funkcjonować, tym bardziej podjąć zatrudnienie.

Skarżąca wniosła o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398 § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Jej zdaniem "zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] w sposób oczywisty narusza przepisy prawa w szczególności art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez wadliwe

przyjęcie z zebranego materiału - wszelkiej dokumentacji medycznej w tym lekarza chirurga, który oświadcza że nigdy nie podpisze zgody na możliwość podjęcia pracy przez Wnioskodawczynię przy takich schorzeniach z jakimi się boryka i, że nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy". Skarżąca wskazała również, że skarga winna być przyjęta i podlegać rozpoznaniu ze względu na fakt, że w sprawie pojawiają się zagadnienia prawne i zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, co odbija się na błędnym przyjęciu wnioskodawczynie za osobę zdolną do podjęcia pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić

podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, LEX nr 2156603). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2015 r., II PK 112/15, LEX nr 2025780).

Kryterium oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga oceny podstaw skargi oraz ich uzasadnienia. Świadczy to o konieczności częściowo merytorycznej kontroli skargi już na etapie przedsądu oraz wskazuje na prewencyjny charakter instytucji wstępnego badania skargi kasacyjnej (T. Ereciński, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, red. T. Ereciński, LEX). Oczywiście zasadność skargi bada się zatem w granicach wskazanych w niej zarzutów.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że skarżąca wskazując na naruszenie przez Sąd Apelacyjny poszczególnych przepisów prawa materialnego, w rzeczywistości kwestionuje poczynione ustalenia faktyczne oraz ocenę dowodów. Do takich wniosków składnia już sama lektura podstaw skargi kasacyjnej - skarżąca upatruje rażącego naruszenia przepisów poprzez "wadliwe przyjęcie, że zebrany w sprawie materiał jednoznacznie wykazuje, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do podjęcia zatrudnienia". Zarzut naruszenia prawa materialnego nie może być skutecznie uzasadniany próbą zwalczania ustaleń faktycznych, gdyż mogłaby ona ewentualnie odnieść zamierzony skutek wyłącznie w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2015 r., II CSK 408/14, LEX nr 1640240). Ponadto biorąc pod uwagę sposób sformułowania podstaw skargi zauważyć należy, że w świetle art. 398¹³ § 1 w związku z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do wyręczania skarżącego i dokonywania wyboru jednej z alternatywnie wskazanych postaci naruszenia prawa materialnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r., I CSK 482/15, LEX nr 2114479).

Odnosząc się do wskazanego zarzutu naruszenia przepisu postępowania, mającego wskazywać na oczywistą zasadność skargi, zauważyć należy, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. jest usprawiedliwiony tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których motywy wyroku są tak ułomne, że uniemożliwiają kontrolę oceny toku wyводу, który doprowadził do rozstrzygnięcia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, LEX nr 78271; z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7, poz. 182). Takich wad nie można przypisać uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, gdyż jego treść pozwala na dokonanie kontroli orzeczenia, obejmującej prawidłowość wykładni i subsumpcji. Trzeba mieć też na względzie, że uzasadnienie wyroku sporządzane jest *ex post*, toteż nawet w przypadku naruszenia wymagań dotyczących jego konstrukcji z zasady nie dochodzi do spełnienia przesłanki istotnego wpływu na rozstrzygnięcie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r., I PK 88/14, LEX nr 1622121).

Nadto skoro w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, nie mogą one zatem przemawiać również za oczywistą zasadnością skargi. Polemika skarżącej z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, prowadząca do zakwestionowania ustalonego przez ten sąd stanu faktyczny sprawy oraz zarzucanie Sądowi drugiej instancji przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów nie uzasadnia, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Również dwie pozostałe przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania okazały się nietrafione. Jeżeli skarżąca jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinna zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406). W rozpoznawanej sprawie skarżąca nie sformułowała istotnego zagadnienia prawnego, nie wskazała też, który przepis prawa wymaga jej zdaniem wykładni, nie wskazała rozbieżnych orzeczeń. Samo twierdzenie, że skarga winna być przyjęta i podlegać rozpoznaniu "także ze względu na fakt, że w sprawie pojawiają się zagadnienia prawne i zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, co odbija się na błędnym przyjęciu wnioskodawczyni za osobę zdolną do podjęcia pracy", należy uznać za niewystarczające.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.